

Tevazu ve Sömürü

Tevazu büyük bir insani erdemdir.

Süryani kültüründe tevazu ile “**‘insanlığa hizmet eden Allah’a en yakın olandır’**” mantığı var.

Fakat öteden beri medeniyetin münbit kaynağı olan coğrafyamızda farklı toplumsal kesimlerde özünü bulamamış düşünce, zaman zaman tevazuyu hor gördüğü, olumsuz değerlendirdiği ve bir sömürü aracı olarak kullandığı görülmektedir.

Tevazu timsali ve aynı zamanda Süryani kültüründe ve edebiyatında evrensel üne sahip bir otorite olan Nusaybinli Aziz Mor Afrem (303-373), sağmal inek zihniyetinin zemin bulduğu yerlerde/insanlarda, tevazunun yanlış değerlendirildiğini yaşayarak deneyimlemiştir.

Onun için “ܐܢܗܘ ܕܝܬܡܟܟܟܬܬܝܢ ܗܫܒܘܚܬܝܢ ܕܠܐ ܗܒܪܐ / **mütevazı davrandığında, seni basiretsiz sanırlar**” şeklinde uyarıda bulunmuştur.

14. yüzyıl düşünürlerinden İbni Haldun (1332-1406) da tevazunun suistimalına karşı şöyle bir uyarıda bulunmaktadır: “**Fazla tevazunun sonu vasat insandan nasihat dinlemektir.**”

Oysa yaşamın hakikatinde tevazu esastır.

Tevazu bizi dünyaya açar.

“Topraktan yaratılan insan, toprak gibi tevazu sahibi olmazsa, aslından/insanlığınan çıkmış olur” sözü, tevazu konusunda hatırlanması gereken en uygun sözdür.

İstismara-sömürüye kapalı bir tevazu mantığıyla davranmak ve zarardan veyahut zarar verici şeylerden kaçmak aslında bir sevgi eylemidir. Kendimize duyduğumuz sevgidir.

Tevazu, kişiliğimizi ruhumuzla hizalayan güçtür. Buna özgün güç de denilir. Tevazu, bir idrak biçimidir. ‘Sen’i duymak için ‘ben’i susturmak. Ben’i haddinde tutmaktır.

Tevazu kendi değerimizi azaltmak değil, başka insanlara değer vermektir. Tevazu, benliğimizi aradan çıkararak, bütün varlığa gönül kapılarını açmaktır. Üstünlük taslamamak, insanın kendisini diğer insanlara ve hatta yaratılmışlara denk bilmesidir. İnsanın kendi benliğini yerli

yerine koymasıdır. Benlik davası gtmemesidir. Kâinatı saran o eşsiz ilahi fısıltıyı duymak ve benliğini geri çekmesidir.

Bir bilgenin dediğı gibi, **‘nasıl karanlık ışığı açığa çıkarırsa, tevazu da kişide cennet ışıklarını aşikar eder’.**

Mütevazi kişi hayattan, diğeri insanlardan, bütün bir kainattan ilham alır ve gücü yettiğince başkalarına ilham verir. Mütevazi ruh nezaket ve merhametle karılmıştır. İnsanlara hizmet onun için onur meselesidir.

Yusuf Beğtaş